

Podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Art. 2

29/12/2009 r.

Czy spółkę, która nie jest instytucją obowiązaną w myśl art. 2 pkt 1 lit o ustawy, można zaliczyć do instytucji obowiązanych z uwagi na fakt, że jest podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych?

Odpowiedź: Przepisy *ustawy* wymieniają jako instytucje obowiązane m.in. biegłych rewidentów wykonujących zawód oraz podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Ponieważ katalog instytucji obowiązanych nie zawiera „podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych” oznacza to, że podmioty takie nie są instytucjami obowiązany.

Mając na uwadze art. 76a ust 3 ustawy *o rachunkowości*, do tej kategorii instytucji obowiązanych wchodzi zarówno księgowi – osoby fizyczne prowadzące działalność polegającą na usługowym prowadzeniu ksiąg rachunkowych na podstawie posiadanych uprawnień, jak i podmioty gospodarcze (spółki cywilne, spółki prawa handlowego), oferujące takie usługi, które zatrudniają pracowników posiadających odpowiednie uprawnienia do usługowego prowadzenia ksiąg.

29/12/2009 r.

Czy spółka, która w umowie spółki ma wpisane m.in. prowadzenie działalności w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych jest instytucją obowiązaną w świetle przepisów ustawy?

Odpowiedź: Artykuł 2 pkt 1 lit o *ustawy*, sytuuje podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych w katalogu instytucji obowiązanych. W rozumieniu *ustawy* okolicznością decydującą o uznaniu danego podmiotu za instytucję obowiązaną jest faktyczne prowadzenie przez ten podmiot działalności kwalifikującej go do bycia instytucją obowiązaną.

Należy w tym miejscu wyraźnie podkreślić, że podmiot, który jako jeden z przedmiotów działalności wykazuje w KRS działalność objętą przepisami *ustawy*, a faktycznie jej nie prowadzi, musi być odpowiednio przygotowany do realizacji jej przepisów w momencie podjęcia ww. działalności. Tak więc zamierzając rozpocząć opisywaną działalność podmiot powinien co najmniej:

- wyznaczyć osobę odpowiedzialną za wykonywanie obowiązków określonych w *ustawie*,
- wprowadzić wewnętrzną procedurę, o której mowa w art. 10a *ustawy*,
- zapewnić udział pracowników, wykonujących obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w programach szkoleniowych dotyczących tych obowiązków

oraz przygotować się do realizacji pozostałych obowiązków wynikających z przepisów *ustawy*.

18/05/2010 r.

Jakie obowiązki ciąży na podmiotach prowadzących działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych w kontekście rejestrowania transakcji?

Odpowiedź: *Ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2009 r. Nr 166, poz. 1317)* zmieniła m.in. katalog instytucji obowiązanych. W związku z tą zmianą w aktualnym stanie prawnym (obowiązującym od dnia 22 października 2009 r.) podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych stały się instytucjami obowiązanyymi i od tej daty na podmiotach tych ciążyą wszystkie obowiązki w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, przy czym, do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych na podstawie art. 18 ust. 3 *ww ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r.* zwolnione są z obowiązku rejestracji transakcji, o których mowa w art. 8 ust. 1 *ustawy* oraz z obowiązku przekazywania do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej informacji o zarejestrowanych transakcjach. Obowiązek rejestracji transakcji dotyczy m.in. wpłaty i wypłaty gotówkowe oraz przelewy, a także transakcje, której równowartość przekracza 15 000 euro, również w przypadku, gdy transakcja jest przeprowadzana za pomocą więcej niż jednej operacji, których okoliczności wskazują, że są one ze sobą powiązane i zostały podzielone na operacje o mniejszej wartości z zamiarem uniknięcia obowiązku rejestracji.

Delegacja ustawowa do wydania nowego rozporządzenia wejdzie w życie w dniu 8 października 2010 r.

Jednocześnie należy podkreślić, iż w świetle konstrukcji przepisu art. 8 ust. 1 oraz art. 8 ust. 3 *ustawy* rejestracji powyższych transakcji dokonuje instytucja obowiązana przeprowadzająca transakcję, tj. instytucja bezpośrednio realizująca te transakcje, czyli wykonująca zlecenie i dyspozycję klienta (art. 2 ust. 1e *ustawy*). Natomiast przepisy art. 8 ust. 3a *ustawy* nakładają na podmiot prowadzący działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych obowiązek rejestracji transakcji wskazanej w art. 8 ust. 3 *ustawy*, także w sytuacji, gdy podmiot ten nie przyjmuje dyspozycji lub zlecenia do przeprowadzenia transakcji, ale wie lub przy zachowaniu należytej staranności powinien wiedzieć o takiej transakcji w związku z wykonywaniem umowy z klientem. Poprzez wykonywanie umowy z klientem należy rozumieć m.in. usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych, polegającą na realizacji czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2-6 *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. nr 76, poz. 694 ze zm.)*.

Zatem biuro rachunkowe prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych zobowiązane jest m.in. do rejestrowania i zgłaszania do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej transakcji, o których mowa w art. 8 ust. 1 *ustawy* (po wejściu w życie nowych przepisów wykonawczych, tj. nie wcześniej niż w dniu 8 października 2010 r.) oraz art. 8 ust. 3 i 3a *ustawy*. Terminy przesyłania danych o zarejestrowanych transakcjach zostały określone w art. 12 ust. 2 *ustawy* i kształtują się

odpowiednio: 14 dni po upływie każdego miesiąca kalendarzowego – w przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 1 *ustawy* oraz niezwłocznie – w przypadku transakcji, o których mowa w art. 8 ust. 3 *ustawy*. Ze względu na omówione powyżej przesłanki warunkujące rejestrację transakcji, okoliczność zwłoki klienta w dostarczeniu dokumentu jest bez znaczenia dla oceny możliwości zachowania przez instytucje obowiązanej terminu do przekazaniu danych o zarejestrowanych transakcjach.

Przy dokonywaniu analizy w celu określenia wysokości ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu instytucja obowiązana powinna stosować możliwie jak najwięcej kryteriów oceny ryzyka, co zostało wyrażone przez ustawodawcę poprzez użycie zwrotu „instytucja obowiązana powinna uwzględnić w szczególności następujące kryteria”. Dlatego też ograniczanie ilości ww kryteriów, znajdujących odzwierciedlenie w zapisach procedury wewnętrznej, może negatywnie wpłynąć skuteczność dokonywanej analizy i oceny ryzyka.

Odnosząc się do obowiązku, o którym mowa w art. 10a ust. 4 *ustawy* należy zauważyć, że instytucje obowiązane powinny zapewnić udział w przedmiotowym szkoleniu wszystkim tym pracownikom, którzy wykonują obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Możliwe jest także zastosowanie formuły szkolenia wewnętrznego pracowników biura przez osobę, która dysponuje odpowiednią wiedzą z zakresu realizacji obowiązków wskazanych w art. 10a ust. 4 *ustawy*.

Z uwagi na fakt, że szkolenie takie może w stopniu niewystarczającym wyczerpać tematykę prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu proponujemy odbycia szkolenia e-learning – kurs udostępniony jest nieodpłatnie przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej na stronie <http://www.giif.wortalszkoleniowy.pl/>.

Art. 10a

29/12/2009 r.

Czy w odniesieniu do podmiotu prowadzącego działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (art. 2 ust. 1 lit o *ustawy*), który to podmiot korzysta z usług doradców podatkowych wykonujących zawód w formie jednoosobowej działalności gospodarczej – obowiązek zapewnienia szkoleń, o którym mowa w art. 10a ust. 4 *ustawy*, ciąży na takim podmiocie, czy też na konkretnym doradcy podatkowym?

Odpowiedź: W odniesieniu do podmiotu prowadzącego działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, który korzysta z usług doradców podatkowych wykonujących zawód w formie jednoosobowej działalności gospodarczej obowiązek zapewnienia szkoleń, o którym mowa w art. 10a ust. 4 *ustawy*, ciąży na konkretnym doradcy podatkowym.

18/05/2010 r.

Czy biuro rachunkowe jako przedsiębiorca powinno wdrożyć dwie procedury, jako że jest instytucja obowiązana zarówno jako biuro rachunkowe jak i przedsiębiorca w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej?

Odpowiedź: Biuro rachunkowe prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych powinno wdrożyć jedną procedurę wewnętrzną, o której mowa w art. 10a ust. 1 *ustawy*. Procedura wewnętrzna powinna odzwierciedlać przepisy

obowiązujące w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w odniesieniu do specyfiki prowadzonej przez biuro rachunkowe działalności.